

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Sy. E.*

Cím: **Könyvkiadás,**

Könyvkiadás, könyvterjesztés

Forrás: *Kepegye*

1955. VII. 11.

(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy: *655.4*

Hely:

Idő: *" 455 "*

Személy:

Helyszám:

»Férjessel együtt könyvmolyok vagyunk és a mennyországot is úgy képzeljük el, hogy az egy hatalmas könyvtár« — írja levelezőnk, Szigeti Aladárné géptisztító. S nem áll egyedül az ehhez hasonló vallomással. Népünk kulturális igénye hatalmasan megnövekedett az elmúlt évtized alatt. Egyre több dolgozó van hazánkban, akinek életszükségletévé vált a könyv, mindennapos foglalatosságává az olvasás.

Hogyan felel meg könyvkiadásunk és könyvterjesztésünk a dolgozók igényeinek? Milyen eredmények és hiányosságok jellemzik e két rokonterület munkáját?

Mindenekelőtt azt kell megállapítanunk, hogy

könyvkiadásunk évről évre fejlődik,

igyekszik minél sokoldalúbban kielégíteni a dolgozó nép igényeit. Az ez évi karácsonyi vásáron például ötszáz különfajta könyv négy és félmillió példányban áll az olvasók rendelkezésére. Könyvkiadásunk megszüntette azt a helyzetet — amely számos jogos panaszra adott okot —, hogy nem volt klasszikus művekből — például Petőfiből, Adyból stb. — elég a raktáron és ma bő választék áll az olvasók rendelkezésére klasszikusokból,

modern magyar, szovjet, népi demokratikus és nyugati alkotásokból egyaránt.

Különösen nagy eredménye könyvkiadásunknak, hogy számos olcsó könyvsorozatot indított el. Itt meg kell emlékezni a méltán nagy sikert aratott Olcsó Könyvtárról, a Magvető kiadásában megjelenő Vidám Könyvtárról, a Szikra Érdekes Könyvek sorozatáról (bár az utóbbi még nem minden esetben üti meg a kívánt színvonalat). Az ifjúság kulturális fejlődéséhez nagy segítséget nyújt az Ifjúsági Könyvkiadó »A magyar költészet gyöngyszemei« és »A világirodalom gyöngyszemei« sorozata, amelyet több más sorozat követ a különböző osztályok kívánságai szerint. A jövő esztendőben ugyanerre az útra lép a Művelt Nép Könyvkiadó is.

Ezek a tények azt mutatják, hogy könyvkiadásunk egészséges irányban fejlődik, igyekszik

közel kerülni a tömegekhez

és megtalálni azt a hangot, amely segít új olvasórétegek megnyerésében, kialakításában. Különösen az ismeretterjesztő könyvkiadásban probléma ez. Hiányzanak az olyan típusú könyvek, amelyeket »első könyvnek« nevezhetnénk — olyan művek, amelyek elindítják az olvasót a művelődés út-

ján. Politikai könyvkiadásunk már egy lépéssel tovább van e tekintetben és ideológiai műveken kívül több irodalmi feldolgozást, érdekesítő könyvet is adott az olvasó kezébe — mint Russel: A horogkereszt árnyékában, Parmelin: Rendkívüli kiadás stb. —, melyek alkalmasak arra, hogy felkeltsek az olvasók érdeklődését a politika kérdései iránt.

Külön kell szólnunk szakkönyvkiadásunk helyzetéről. E téren már inkább tapasztalhatjuk, hogy a kiadás nem mindig a reális szükségletet veszi figyelembe. Mindenekelőtt arról van szó, hogy

kevés

az alapfokú műszaki könyv,

és sok — a vásárlásban jelentkező szükségletnél több — a magas színvonalú szakkönyv. Műszaki könyvkiadásunk nincs elég szoros kapcsolatban az üzemekkel, munkásosztályunkkal. Fejlődés várható azonban e téren is a tervbevett társadalmi tanácsoktól, amelyek a műszaki jellegű könyvkiadók munkájához nyújtanak majd segítséget.

Általában megállapíthatjuk, hogy könyvkiadásunk jó irányba fejlődik, igyekszik megfelelni dolgozó népünk igényeinek. De még ma sem mondhatjuk azt, hogy kielégítő képünk van a könyvszükséglet-

ről, sokoldalúan felmérnénk az olvasók szükségleteit.

Es itt érkezünk el a könyvterjesztés problémáihoz. A városok könyvellátása s ezen belül a munkásosztályé — az üzemi könyvbizományosok bevált rendszerével — kielégítőnek mondható. Könyvterjesztésünk legnagyobb hiányossága, hogy a falura nem ér el kellőképpen hatósugara. Az Állami Könyvterjesztő Vállalatnak csak városokban és járási székhelyeken vannak boltjai. Falun a SZÖVOSZ kezében van a könyvterjesztés, amely ezt alig vagy egyáltalán nem végzi. A SZÖVOSZ-boltokban a könyv egy a sok árucikk között és mivel központilag nem kellőképpen irányítják a könyveladást, ennek eredménye igen gyenge. Az országos könyvforgalomnak mindössze egy-két százaléka bonyolódik le a SZÖVOSZ-boltokon keresztül. Ez a tühnetlen állapot magyarázza némiképp azt is, hogy a mezőgazdasági könyveknek nincs elég keletje és

a falu könyvellátása nem kielégítő.

Olyan kérdés ez, amelyet sürgősen orvosolni kell. S e tekintetben követendőül szolgálhat a lengyel példa, ahol hatalmas sikereket érnek el azzal,

hogy a postásokat is bevonták a könyvterjesztés munkájába. Lengyelországban egy-egy falura szánt könyv százezres példányokban is elkel, éppen e nemrég bevezetett módszer segítségével. De érdemes arról is gondolkodni, hogy a pedagógusokat vonják a könyvterjesztés munkájába. S végül, de nem utolsó sorban hatékony intézkedések szükségesek, hogy maga a SZÖVOSZ megjavítsa könyvterjesztői munkáját, s ezt a munkát kellőképpen irányítsák és ellenőrizzék a tanácsok, a népművelési osztályok is.

A szépirodalmi kiadványok vásárlásában sajnálatos módon

mostoha a verskötetek sorsa.

Kulturánk fejlődése megkívánja, hogy ezzel a kérdéssel is komolyan nézzünk szembe és a könyvpropaganda minden eszközt felhasználva, teremtjük meg vagy tárjuk fel azt a társadalmi bázist, amely költészetünk fejlődésének alapjául szolgálhatna.

S itt kell szólni az Állami Könyvterjesztő Vállalat könyvtárellátó részlegének munkájáról. Helyes dolog, ha súlyt fektetünk a dolgozók egyéni könyvvásárlására, de sokszorosan jelentősebb a könyvtárak megfelelő ellátása. Ezt a könyvtárellátó — a szó-

nak gazdasági értelmében — jól végzi el. Azonban ennek a fontos szervnek nemcsak ez a feladata, hanem

bizonyos fokig irányítania is kell a könyvtárak könyvvásárlását

azzal, hogy felhívja egy-egy alkotásra a figyelmet, hogy állandóan napirenden tartja mikor miben van indokolatlan, politikailag káros lemaradás és ezzel segít a könyvtárak megfelelő arányainak kialakításában. Így feladata, hogy nagyobb súlyt fektessen a marxizmus—leninizmus klasszikusaira, fokozottabb erővel propagálja a mai magyar költőket, a szovjet irodalom kiváló alkotásait, és nem utolsó sorban azokat az alapfokú műszaki könyveket, amelyeknek megvásárlása elsősorban az üzemi műszaki könyvtárak feladata.

Es fokozottan törődnie kell ezzel az üzemi szakszervezeti bizottságoknak, a szakszervezeti könyvtárak tulajdonképeni gazdáinak. Foglalkozniok kell a könyvtárak könyvvásárlásával, de ezen túlmenően az ő feladatuk az is, hogy az egyéni könyvvásárlással törődjenek, szervezzék, irányítsák azt. Könyvkiadóink s az Állami Könyvterjesztő Vállalat számos nagyszabású tervvel igyekszik fellendíteni a könyvpropagandát és a könyvvásár-

lást. Így elindítja a könyvbarát-mozgalmat, megnöveli a propagandakereteket, propagandakiadványokat készít, ankétokkal népszerűsíti az egyes alkotásokat stb.

A szakszervezetek feladata,

hogy éljenek ezzel a lehetőséggel és a könyv propagátorai legyenek a dolgozók között. A könyvbarát-mozgalom csak akkor érhet célt, ha soraiban is a munkások járnak élen. Kapcsolják össze az ismeretterjesztő mozgalmat a könyvpropagandával, a kultúr csoportok munkáját a szépirodalmi művek, nem utolsósorban verskötetek, színdarabok népszerűsítésével, a műszaki csoportok tevékenységét a műszaki könyvek elterjesztésével. Ez esetben a könyvtárfejlesztéssel és a könyvbarát-mozgalommal nemcsak az olvasás ügyének tesznek nagy szolgálatot, hanem rendkívül hatékony eszközt kapnak benne az egész szakszervezeti kultúr-munka fellendítéséhez. Gy. E.